ਸ਼ੁੱਧਾ ਗੁਪਤਾ
ਬਨਾਮ
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 569-570 ਦੇ 2022)
ਅਪ੍ਰੈਲ 26, 2022
[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਥਨਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਸੋਸ਼ਲ ਐਕਟਿਵਿਟੀਜ਼ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1986 – ਧਾਰਾਵਾਂ 2 ਡੀ ਅਤੇ 3 – ਛੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 304, 504, 323, 506, 120-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਗੈਂਗ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ/ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(8) ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਕੀ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਂਟੀ-ਸੋਸ਼ਲ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ 'ਗੈਂਗ' ਅਤੇ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇੱਕ 'ਗੈਂਗ' ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ, ਚਾਹੇ ਪੈਸੇਵਾਲਾ, ਮਾਦੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇ – ਇੱਕ 'ਗੈਂਗ' ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ – ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 1999 ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਟੈਰੋਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 2015 ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਵਾਂਗ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ – ਇਸ ਲਈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵੀ ਅਪਰਾਧ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਗੈਂਗ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਉੱਚਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ, ਇੱਕ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਗਿਰੋਹ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਆਯੋਜਕ ਸਮੇਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਉਪਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੈਂਗ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਇਕੱਲਾ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 1999 ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਟੈਰਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 2015 ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ

ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ 'ਗੈਂਗ' ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਰਬਰ ਹਿੰਸਾ, ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਖਤਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਜਾਂ ਧਮਕੀ, ਜਾਂ ਜਬਰ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਅਸਥਾਈ, ਧਨਾਤਮਕ, ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਵੀ ਅਪਰਾਧ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਰੋਧੀ- ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਖਤਰੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜਾਂ ਧਮਕੀ, ਜਾਂ ਜਬਰ ਨਾਲ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਅਸਥਾਈ, ਧਨਾਤਮਕ, ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 10]

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਗੈਂਗ ਲੀਡਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟਿਡ/ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ 'ਗੈਂਗ' ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 11]

ਪੀਯੂਸ਼ ਕਾਂਤੀਲਾਲ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ,
ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸਿਟੀ 1989 ਸੁਪ. (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 322 : [1988] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1081; ਕਰਨਸਿੰਘ ਚੇਤਨਸਿੰਘ ਵਾਘੇਲਾ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ ਆਫ ਗੁਜਰਾਤ 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਗੁਜਰਾਤ 1260 -
ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1988] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1081 ਪੈਰਾ 3.4 ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ : ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 569-570 ਆਫ 2022।

ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 27.09.2019 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਿਤੀ 10.11.2020 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਕ. ਰਿਵਿਊ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2 ਆਫ 2019 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਦਿਵਯੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ. ਸ਼ਿਵਾਂਗੀ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ. ਇਸ਼ਿਤਾ ਬੇਦੀ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਅਜੇ ਕੁਮਾਰ ਪ੍ਰਜਾਪਤੀ, ਪ੍ਰਭਾਤ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ, ਸੁਵੋ ਦੀਪ ਰਾਯ, ਸ਼੍ਰੇਯਾਸ ਬਾਲਾਜੀ, ਇਸ਼ਾਨ ਬੋਰਥਾਕੁਰ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੋਹਨ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

1. ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 27.09.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀ ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਅਤੇ 10.11.2020 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਰਿਵਿਊ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2/2019 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ, ਸ਼੍ਰੀਦਾ ਗੁਪਤਾ, ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਅਤੇ ਐਂਟੀ-ਸੋਸ਼ਲ ਐਕਟਿਵਿਟੀਜ਼ (ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1986 (ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ 'ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986' ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 2/3 ਅਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 4 (ਮੂਲ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ) ਵੱਲੋਂ 24.05.2016 ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, (1) ਸ਼੍ਰਵਣ ਕੁਮਾਰ (ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤੀ), (2) ਗੁੱਡੂ @ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ, (3) ਮੁੰਨਾ @ ਬ੍ਰਜੇਂਦਰਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ, (4) ਕਮਲ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ (5) ਭੂਰੇ। ਕਿ 23.5.2016 ਨੂੰ, ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਕੁਮਾਰੀ ਸਾਧਨਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਇੰਚਾਰਜ, ਡੀਜੀਸੀ(ਕ੍ਰਿ.) ਬਦਾਊਂ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਕੂਟੀ 'ਤੇ ਗਈ ਸੀ। ਭੂਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਬਦਾਊਂ ਦੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਸੀ। ਲਗਭਗ 5:30 ਵਜੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਬਦਾਊਂ ਤੋਂ ਉਝਾਨੀ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਿੱਛੇ ਦੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਨੌਕਰ ਬਿਹਾਰੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਕੂਟੀ ਬਾਲਾਜੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਰਕ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਕਾਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਸਾਧਨਾ ਦੀ ਸਕੂਟੀ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਿਓਰਲੀਆ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਹੁੰਚੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਦੀ ਸਕੂਟੀ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਧਨਾ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰੀ ਦੋਵੇਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਏ। ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਵੱਲ ਚਲਾਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਚਿੱਲਾਏ, 'ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਰ ਦਿਓ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ'। ਪਰੰਤੂ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਭੱਜ ਗਏ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਬਿਹਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਬਦਾਊਂ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ। ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਸਾਧਨਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 11:00 ਵਜੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਈ, ਤਾਂ ਬਿਹਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦੱਸੀ। ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਗਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਬੀਜੇਪੀ ਐਮਐਲਏ ਯੋਗੇਂਦਰ ਸਾਗਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦਾ ਡਰ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 147, 304, 504, 323, 506, 120-B ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਉਪਰੋਕਤ ਛੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪੀ.ਐਸ. ਉਝਾਨੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਦਾਊਂ, ਵਿਚ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 337/2016 ਮਿਤੀ 24.05.2016 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2.1 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 27.05.2017 ਨੂੰ, ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਅੱਠ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 268/2017 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਅੱਠ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ 26.5.2018 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੰਜੀਦਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, ਬਦਾਊਂ ਅਧੀਨ 2.7.2018 ਨੂੰ ਸੰਜ੍ਞਾਨ ਲਿਆ ਗਿਆ।

2.2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਲ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ – ਸ਼੍ਰੀਦਾ ਗੁਪਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਸ਼ਰਵਣ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਅਤੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 337/2016 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2.3 ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ – ਸ਼ਰੱਦਾ ਗੁਪਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ – ਸ਼ਰਵਣ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਧਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਨਾਮਤ: ਸ਼ਰੱਦਾ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼ਰਵਣ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਬਦਾਊਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 337/2016 ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2.4 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਗੈਂਗ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਦਾਊਂ ਨੂੰ 19.03.2019 ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ), ਬਦਾਊਂ ਨੇ 1.4.2019 ਨੂੰ ਉਕਤ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ., ਬਦਾਊਂ, ਨੇ ਮਿਤੀ 2.4.2019 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 268/2017 ਅਧੀਨ ਮਿਤੀ 7.05.2019 ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ/ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਗਿਆਰਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਠ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ)।

2.5 ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 21964/2019 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ:

i) ਇੱਕ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ 7.6.2019 ਅਤੇ 2.4.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ;

ii) ਇੱਕ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਸਰਟੀਓਰਾਰੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ 27.5.2017 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀਯੁਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 268/2017 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 2/3 ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, ਪੀ.ਐਸ. ਉਝਾਨੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਦਾਊਂ, ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕੇ;

iii) ਇੱਕ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮੈਂਡੇਮਸ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 268/2017 ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 2/3 ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, ਪੀ.ਐਸ. ਉਝਾਨੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਦਾਊਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਾ ਕਰਨ।

2.6 ਇਹ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ; ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 173(8) ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ; ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਬਦਾਊਂ ਨੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਬਦਾਊਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਗੈਂਗ ਚਾਰਟ ਨੂੰ ਦੁਰਭਾਵਨਾਪੂਰਵਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ; ਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਗੈਂਗ ਦੀ ਲੀਡਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੈਂਗ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਔਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕੇਸ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

2.7 ਕਿ ਚੁਣੌਤੀਯੁਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ

ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2.8 ਚੁਣੌਤੀਯੁਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਰੱਦਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

3. ਸ੍ਰੀ ਦਿਵਯੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੋਹਰਾਇਆ ਹੈ।

3.1 ਇਹ ਜੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਗਲਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੁੱਕ/ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3.2 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਅਤੇ/ਜਾਂ 'ਗੈਂਗ' ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਅਤੇ/ਜਾਂ 'ਗੈਂਗ' ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

3.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

3.4 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੀਯੂਸ਼ ਅਨਿਲਾਲ ਮਹਿਤਾ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸਿਟੀ, 1989 ਸੁਪ (1) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 322 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕੇਵਲ ਉਹ ਗਤੀਵਿਧੀ ਜੋ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਆਰਡਰ ਦੇ ਰਖ-ਰਖਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3.5 ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਕਰਨਸਿੰਘ ਚੇਤਨਸਿੰਘ ਵਾਘੇਲਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਗੁਜਰਾਤ, 2021 ਸੀ.ਸੀ.ਆਨਲਾਈਨ ਗੁਜਰਾਤ 1260 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੋਕਥਾਮਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

3.6 ਇਹ ਹੋਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਦਤਨ ਅਪਰਾਧੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

3.7 ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸੁਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਠ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਠ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸੂਚਨਾ ਲਈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਠ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਠ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਸੂਚਨਾ ਲਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਵੇਦੀਪ ਰਾਯ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 4 (ਅਸਲ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ) ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

4.1 ਇਹ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4.2 ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਗੈਂਗ ਚਾਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4.3 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅੱਠ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਨ।

4.4 ਪਰ ਜਦੋਂ ਅੱਠ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵੀ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਉਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ 'ਗੈਂਗ' ਅਤੇ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

4.5 ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰਾਮਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਪੰਜ ਧੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਧਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਧੀ ਸੀ ਜਦਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਪਰਨਾ ਗੌਰ, ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 4 ਹੈ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਹੈ। ਦਿਵੰਗਤ ਰਾਮਿੰਦਰ ਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਛੱਡੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਚੱਕਰਵਿਊ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਸੀ।

4.6 ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸ਼ਰੱਦਾ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼ਰਵਣ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਕਮਲੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਧਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

4.7 ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਪੀ.ਸੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਜੋ ਕਿ ਗੈਂਗ ਲੀਡਰ ਹੈ, ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਅਪਰਾਧੀ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਆਯੋਜਿਤ ਗੈਂਗ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ, ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ ਹੈ, ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਹੈ।

4.8 ਇਹ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ 'ਗੈਂਗ' ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹਨ।

4.9 ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਰ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 1999 ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਟੈਰੋਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 2015 ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4.10 ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ - ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਥੇ ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(ਬੀ) ਅਤੇ 2(ਸੀ) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਅਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2226/2002, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਵਿਸ਼ਨੂ ਦਯਾਲ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ.', 15.06.2007 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4936/1999, ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਰਿੰਕੂ @ ਹੁੱਕੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ.', 12.1.2000 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਯੂ/ਐਸ 482 ਨੰ., 32940/2015, ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਮੋਹਿਤ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ.', 10.12.2015 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3938/2021, ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਰਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ @ ਰਿੱਕੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ.', 5.8.2021 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਲੇਨੀਅਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 16164/1994, ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਅਜੈ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ.', 22.11.1994 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ)।

4.11 ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

5. ਅਸੀਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬਾਈ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

6. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੋਟਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ, ਕਿ ਕੀ, ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(b) ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਾਰ FIR/ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਇੱਕ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ 'ਗੈਂਗ' ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।

(ii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਜਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਨਸ਼ਿਆਂ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਉਗਾਉਣ, ਯੂ.ਪੀ. ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1910 (ਯੂ.ਪੀ. ਐਕਟ ਨੰ. 4 ਦੇ 1910) ਜਾਂ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸਿਜ਼ ਐਕਟ, 1985 ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ, ਭੱਠੀ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਢੋਣ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਵੰਡਣ ਜਾਂ

(iii) ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਜਾਂ ਕਬਜਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਖੁਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਜਾਂ ਕਬਜੇ ਲਈ ਝੂਠੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ (ਐਕਟ ਨੰਬਰ 61 ਦਾ 1985)

(iv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ

(v) ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੈਤਿਕ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦੇ ਦਮਨ ਦੇ ਕਲਾ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ, 1956, ਜਾਂ

(vi) ਪਬਲਿਕ ਜੁਆ ਐਕਟ, 1867 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ (ਐਕਟ ਨੰਬਰ 104 ਦਾ 1956), ਜਾਂ

(vii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ, ਜਾਂ ਟੈਂਡਰ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਦਾ ਗਿਆ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ, ਸਥਾਨਕ ਸਰੀਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਦਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੀਜ਼ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਲਈ, ਜਾਂ

(viii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਪਾਰ, ਪੇਸ਼ੇ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਚਲਾਉਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਜਾਂ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣਾ, ਜਾਂ

(ix) ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 171-ਈ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ, ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਬਲਿਕ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਰੋਕਣਾ, ਵੋਟਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਚੋਣ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣਾ, ਜਾਂ

(x) ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਓਰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੁਦਾਇਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਾਂ

(xi) ਜਨਤਕ ਵਿੱਚ ਘਬਰਾਹਟ, ਚਿੰਤਾ ਜਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ

(xii) ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਦਯੋਗਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਮਾਲਕਾਂ ਜਾਂ ਕਬਜ਼ੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤ ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ

(xiii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ (xiv) ਫਿਰੌਤੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਜਾਂ ਅਪਹਰਣ ਕਰਨਾ,

(xv) ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਮੋੜਨ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣਾ;

(c) “ਗੈਂਗਸਟਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਗਿਰੋਹ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਆਯੋਜਕ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਗਿਰੋਹ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।”

7.1 ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

“3. (1) ਇੱਕ ਗੈਂਗਸਟਰ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਅਤੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗੈਂਗਸਟਰ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ,

(2) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਕਿਸੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਦਦ ਜਾਂ ਸਹਾਰਾ ਦਿੰਦਾ

ਹੈ, ਚਾਹੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ (ਚਾਹੇ ਖੁਦ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ) ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

7.2 ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6 ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਧਾਰਣ ਬੈਠਕ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸੀਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੈਠਕ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਜੋ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਉਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ। ਧਾਰਾ 10 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਹ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ। ਧਾਰਾ 12 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉੱਤੇ ਤਰਜੀਹ ਲਵੇਗੀ (ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਨਾ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਕੇ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਰੁਕੀ ਰਹੇਗੀ। ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦੇਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਹੁਣ ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ./ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗੈਂਗ' ਅਤੇ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ, 1986, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਗੈਂਗ' ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਗਰੋਹ ਹੈ ਜੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਧਨਾਤਮਕ, ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਹੋਵੇ। 'ਗੈਂਗ' ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਸਮੂਹ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ 'ਗੈਂਗ' ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ 'ਗੈਂਗ' ਅਤੇ 'ਗੈਂਗ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ

ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ/ਉਹ ਹੈ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ)।

10. ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2(b) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ 'ਗੈਂਗ' ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(c) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਚਿਤ ਵਾਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਗੈਂਗ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਆਯੋਜਕ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (b) ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗੈਂਗ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕਲਾ ਜਾਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਿਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 2(b) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 1999 ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਟੈਰਰਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਆਰਗੈਨਾਈਜ਼ਡ ਕ੍ਰਾਈਮ ਐਕਟ, 2015 ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਤਰਾਂ ਕਿ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ, ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਅਪਰਾਧ/ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ 'ਗੈਂਗ' ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(b) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਧਮਕੀ, ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਅਸਥਾਈ, ਧਨਾਤਮਕ, ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਉਸ ਨੂੰ 'ਗੈਂਗਸਟਰ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿਹੜੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਅਪਰਾਧ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ/ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਲਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਰੋਧੀ-ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹਿੰਸਾ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਧਮਕੀ, ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੋਈ ਅਣਉਚਿਤ ਅਸਥਾਈ, ਧਨਾਤਮਕ, ਭੌਤਿਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

11. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਪੀ.ਸੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਇੱਕ ਗੈਂਗ ਲੀਡਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਮਾਸਟਰਮਾਈਂਡ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਾਧਨਾ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟਿਡ/ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਸਹਿ-

12. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 1986 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 2/3 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ। ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਅਸਫਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate